

Standardizirani prema kompetencijama orijentirani pismeni
ispit zrelosti / ispit zrelosti te diplomski ispit

6. svibnja 2019.

Hrvatski

Komentiranje zadataka

Tema:	Književnost – umjetnost – kultura
Naslov zadatka:	Ivana Simić Bodrožić: <i>Uspón</i>
Tekstna vrsta:	Interpretacija teksta
Broj riječi:	405–495
Objašnjenja uz situaciju:	–
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija/rekapitulacija, eksplikacija, naracija
Ključna izjava/ Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/ polaznih tekstova:	Tekst prikazuje odnos između kćeri i njezine majke. Nedostaje im strategija kako bi na autentičan način izrazile svoje osjećaje i želje. Njihova komunikacija ne funkcionira iako su često zajedno.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Opišite...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ majka i kći se penju na brdo (rade to redovito) ■ okolina im je dobro poznata ■ razgovor o banalnim stvarima (put, odmor, prolaznici...), površna konverzacija ■ sretnu druge ljude ■ kći ima problem koji je majci poznat (vidi početak priče), kći bi rado o tome govorila, samo majka neće ■ kći se boji da je majka ne bi razumjela ■ ni jedna ni druga ne izražavaju svoje želje iskreno ■ loše vrijeme prilikom silaska
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Analizirajte...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ kći priča iz svoje perspektive (autobiografski?) ■ prve tri riječi prve rečenice napisane velikim slovima – kći (autorica?) ih želi istaknuti ■ jednostavne i kratke rečenice ■ ponekad samo dijelovi rečenica između majke i kćeri: možda zato što se toliko dobro poznaju da ne trebaju puno objašnjavati, možda i zato što se boje govoriti o problemu, možda jednostavno zbog hodanja (umora), možda zato što je problem tabuizirana tema, možda nisu naviknute diskutirati o stvarima, možda zbog društvenih očekivanja... ■ između dijaloga su monolozi: kći ispriča što one rade, što ona misli, što je doživjela, kakva je majka, govori o sjećanjima, o majčinim reakcijama, o svojem djetinjstvu... ■ pitanje na kraju (gdje je krenulo krivo?) bez odgovora
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Okarakterizirajte...!	<p>Kći:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ strpljiva (odgovara na pitanja iako joj je teško govoriti o sitnicama; majka joj npr. predbacuje da se nije okrenula, kći joj to ne zamjeruje) ■ respektira/poštuje majku

- s jedne strane bojažljiva (ne usuđuje se odmah spomenuti problem)
- s druge strane i kritična prema majci, ali to riskira reći samo kada ima hrabrosti, kada je „buntovna“ (razgovor o odmoru)
- ne može komunicirati s majkom na način koji bi bio prikladan razgovoru majke i kćeri
- zahvalna (što majka nije teret)
- poslušna (možda već dugo pati, ali još ništa nije rekla – poznaje li majčinu reakciju?)
- mirna (iako joj majka npr. predbacuje da se ne okreće)
- ima osjećaj krivnje (uspoređuje svoj život sa životom prostitutki, ovisnika, ljudi u zatvoru... samo zato što se ne razumije sa suprugom)
- nije iskrena, trebala bi već davno govoriti o sebi (o nesretnom braku)

Majka:

- pružila kćeri sretno i sigurno djetinjstvo (opisivanje mirisa njenih ruku)
- nježna (milovala kćerino lice u djetinjstvu)
- brižna (krema za sunčanje, majice za unučad...)
- neće smetati djeci (neće im biti na teret)
- ostavlja kći samu sa suprugom kad on dolazi s posla
- neće se miješati u brak (tako kaže)
- majka prije nije bila bogata (neimaština), ali kći to nije ni primijetila
- imala je puno problema, ali kćer je uvijek čuvala, tako da je dijete vidjelo samo lijepe stvari
- zna da je kći nesretna, ali ne želi ni znati o problemu (možda prekonzervativna, prestara; možda se samo boji toga što će ljudi reći u slučaju da ostavi muža ili da kći bude još nesretnija; možda se nada da će sve biti u redu na kraju)
- pravi se kao da ništa ne zna o kćerinim problemima, gura glavu u pijesak kao noj
- majka sama ni sada ne govori o svojim teškim vremenima u prošlosti (misli li da kćer nije odrasla/zrela osoba?)
- trebala bi otvoreno razgovarati s djetetom (i time pokazati razumijevanje) i pokušati pomoći
- ne kaže bi li stvarno htjela ići na odmor (i ostaviti kuću...)
- misli da kći pametuje
- misli da je djetetov život promašen

	<ul style="list-style-type: none"> ■ ignorira djetetove osjećaje (možda je i ona već imala probleme o kojima ni s kim nije mogla razgovarati; možda misli da svatko treba sam riješiti svoje probleme; možda je ona tako odgojena da se žena ne smije nikome suprotstaviti (ni roditeljima ni suprugu) ■ brine o tijelu, a ne o kćerinoj duši
<p>Moguća rješenja uz 4. smjernicu: Protumačite...!</p>	<p><i>Individualna obrada, npr.:</i></p> <p>Posljednja rečenica: „Gore sam te vodila, gore, gurala te više i bolje, dolje ćeš morati sama.“ U priči se penju majka i kći prvo na brdo (kći je ispred majke, ona je vodi), a zatim se spuštaju (majka je ispred kćeri, želi pobjeći). Na putu gore majka joj neprestano govori, postavlja pitanja, upozorava je („Stalno mi je za petama“), želi da ide ispred nje, da je ima na oku (kontrola), djeluje na kćerinu savjest; naoblači se nebo nakon što kći konačno prizna da je nesretna u braku; majka želi da idu dolje, sada jako brzo hoda kao „da bježi od požara“, ne govori ništa, ne želi da je kći dirne; kći je ne može sustići, vidi samo njena tvrda (osjećajno hladna) leđa; tko „kaže/misli“ rečenicu na kraju nije sigurno, možda kći (koja je majku vodila na brdo, ali pošto majka ne pokazuje nikakvo suosjećanje mora sama dolje) ili majka (koja je do sada sve napravila za svoju kćer, ali čim je kći „propala“ ne može računati s majčinom podrškom u budućnosti?)...</p>

Tema:	Književnost – umjetnost – kultura
Naslov zadatka:	Lado
Tekstna vrsta:	Sažetak
Broj riječi:	315 – 385
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: napisati sažetak teksta za školske novine Ciljana publika: čitateljice i čitatelji školskih novina
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	deskripcija, naracija, rekapitulacija
Ključna izjava/ Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/ polaznih tekstova:	Visoka profesionalnost sa srcem u službi očuvanja hrvatske narodne baštine.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Prepričajte...!	Novi umjetnički voditelj ansambla – profil i radno iskustvo; kratki pregled povijesti ansambla; objašnjenje nastanka imena; Lado – staro slavensko biće, božanstvo; današnja interpretacija: sinonim za dobar, mio i drag; opis kriterija za primanje novih članova: starosna dob, opis audicija, ispituju se glasovne i plesne sposobnosti: svi moraju biti plesači i pjevači; predznanje i talent; postati glazbenik u orkestru Lada; multiinstrumentalisti i njihova audicija; instrumenti...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Prikažite...!	Svi članovi moraju biti vrsni pjevači i plesači; prolaze kroz vrlo zahtjevan program; Hrvati imaju velik broj narodnih plesova u kojima se i pleše i pjeva; svi su članovi veliki profesionalci; zaljubljeni su u svoj posao i emotivci; izvode vokalne koncerte južnohrvatskih područja; osnovni repertoar Vokalista je crkveno i klapsko pjevanje; Ladarice su čuvari kulturne baštine; pjevaju pretežno napjeve kontinentalne sjeverozapadne Hrvatske; svi svirači sviraju 15 do 20 instrumenata; narodne nošnje – originalni i replike; Lado u nošnjama prekriva cijelu Hrvatsku; sjajna koreografija...
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Odredite...!	Lado nastupa na svim kontinentima; velik broj koncertnih turneja i nastupa u najprestižnijim dvoranama; ansambl je dobitnik brojnih nagrada i priznanja u Hrvatskoj i u svijetu; Lado u nošnjama, plesovima i pjesmama prenosi i čuva hrvatsku kulturnu baštinu kroz povijest; svjedoči o povijesti naroda, kulturi i tradiciji; folklorna umjetnost, koreografija, visoka profesionalnost i umjetničko izvođenje u sviranju, pjevanju i plesu – sve je to visoki doprinos za promicanje hrvatske kulture u svijetu...

Tema:	Aplikacije
Naslov zadatka:	Ubojica aplikacija
Tekstna vrsta:	Rasprava
Broj riječi:	405–495
Objašnjenja uz situaciju:	–
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, eksplikacija, evaluacija
Ključna izjava / Ključne izjave / Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta / polaznih tekstova:	Dok aplikacije preuzimaju naše živote, druge „staromodne“ ideje stekle su i online popularnost.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Opišite...!	Angela Ceberano nema ništa protiv tehnologije; dobro je upoznata s najnovijim tehnološkim trendovima; prisutna je na društvenim medijima; svoje vrijeme dijeli između tradicionalnih i novih medija; no za određene zadatke preferira olovku i papir; organizira i planira svoje vrijeme koristeći blok, kalendar, dobri stari dnevnik, kemijske u boji i hrpu časopisa; koristeći papir i olovku osjeća se fleksibilnijom; na „starinski“ način stvara „ploču vlastitih ciljeva i želja“; tako planira novu godinu svakoga siječnja; nedjeljom navečer planira novi tjedan kalendarom; A.C. nije sama u tome; tihi povratak tradicionalnom načinu pisanja zahvatio je nemali broj ljudi; žele se riješiti sve tehnologije i sjesti na neko mirno mjesto s olovkom i papirom u ruci; smatraju da je olovka moćnija od tipkovnice; da se tako bolje mogu fokusirati na to što rade; među njima su mnogi koji rade u tehnološkim tvrtkama kao i stručnjaci za nove medije...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Pojasnite...!	Unatoč digitalizacije svijeta i svih aplikacija koje su preuzele naš život, pojavljuje se trend protiv tehnologije; razne studije pokazuju da ovisnost ljudi o svojim uređajima sve više raste; konzumiramo gotovo tri puta više informacija nego u 1960-ima; provodimo svakodnevno online više vremena od namjeravanoga; dok jedni o tome ne razmišljaju previše, drugima digitalno opterećenje postaje problem koji ih zabrinjava; znanost sugerira da su to tradicionalni tipovi; žele se vratiti životu prije interneta; ne žele biti prisutni non-stop na društvenim mrežama; zamišljaju svijet boljim i jednostavnijim bez sveprisutne tehnologije...

<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Prosudite...!</p>	<p>Digitalizacija je mahom preuzela svijet; brzi tehnološki razvoj s jedne strane gledajući je donio puno prednosti; bez računala kao da i nema „života“; svijet je postao brz; sve je povezano; svi smo povezani; od strojeva u domaćinstvu poput robota do medijske tehnologije sve funkcionira digitalno; puno toga je postalo jednostavnije, brže, bolje; s druge strane obasjani smo informacijama; sve je transparentno i svima vidljivo preko društvenih mreža; intimnost privatnoga života kao da i ne postoji; ljudi komuniciraju najviše digitalno; kreću se u virtualnom svijetu; od velikoga broja virtualnih prijatelja znaju zaboraviti na onoga jednoga u stvarnome životu; sve manje se razgovara u obitelji; digitalno smo povezani i dostupni 24 sata; nekim ljudima je to previše; žude za „jednostavnijim vremenima“, oslobođenima od tehnologije...</p>
--	--

Tema 2/Zadatak 2

Tema:	Aplikacije
Naslov zadatka:	Umjetna inteligencija
Tekstna vrsta:	Preporuka
Broj riječi:	315–385
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: napisati članak za školske novine Ciljana publika: čitateljice i čitatelji školskih novina.
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, eksplikacija, evaluacija
Ključna izjava/Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Upotrebom aplikacija na pametnim telefonima do kvalitetnije medicinske terapije i do boljega zdravlja.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Opišite...!	Definicija discipline prema tekstu; oblikovanje inteligentnih sustava; implementiraju se svojstva ljudskoga ponašanja koja se smatraju inteligentnima; razna područja koja se bave istraživanjem; slaba i jaka umjetna inteligencija; opis razlike tih oblika odn. sustava; nastanak: prvi tragovi u grčkoj mitologiji; strojevi za oponašanje govora u Srednjem vijeku; Roger Bacon i Albert Magnus; 18. stoljeće: „Turk“ – strojevi za igranje šaha; mehanička iluzija; analitički stroj u 19. stoljeću; preteča današnjih računala: Mary Shelley – V. Frankenstein; Turingov test u 20. stoljeću; opis i dosadašnji rezultati testa...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Razmotrite...!	Kvalitetna terapija i dobar odnos liječnika i pacijenta; razvoj tehnologije se koristi u svrhu kvalitetne terapije; aplikacije na pametnim telefonima olakšavaju komunikaciju; pacijenti imaju korist; liječnicima je to olakšanje; brža komunikacija kod raznih bolesti; odnos pacijent – liječnik je učinkovitiji; primjenjiva dijagnoza i na daljinu; bez posjete liječnika pacijent ima preventivu; ubrzava se alarmiranje u slučaju potrebe; aplikacija se koristi za skupljanje bolesničkih podataka; bolja preventiva i terapija; doziranje lijeka: alarmiranje i upućivanje pacijenta na odgovarajuće doze lijeka; dobivanje savjeta u svako vrijeme...

<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Obrazložite...!</p>	<p>Preporuke za upotrebu aplikacija: bolesnici bi trebali što brže biti izliječeni; kronični bolesnici trebaju imati što bolju komunikaciju s liječnicima; umjetna inteligencija je dostupna svakoj osobi; osobe treće životne dobi trebaju znati rukovati novim tehnologijama; stisnuti nekoliko tipaka na računalima i na pametnim telefonima ponekad život znači; mlađi pacijenti često se služe digitalnim medijima; aplikacije im pružaju bržu i učinkovitiju zdravstvenu zaštitu; argumentiranje protiv upotrebe aplikacija: većina ljudi starije dobi ne prilagođava se lako novim tehničkim dostignućima; oni imaju svoje uhodane i dogovorene preglede kod svoga liječnika; preferiraju osobnu komunikaciju, vjeruju više u kvalitetu osobnoga pregleda i razgovora; brza promjena aparata i tehnike; stalno učenje novoga; brzo pražnjenje baterije; zaboravljanje gdje se aparat nalazi u kući; zaboravljanje da aparat uopće postoji; sve su to problemi koji će se riješiti kada sadašnja mlada generacija ostari; i to će doći...</p>
--	---

Tema 3/Zadatak 1

Tema:	Istraži svijet
Naslov zadatka:	Europa nas zove!
Tekstna vrsta:	Preporuka
Broj riječi:	450–550
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: napisati preporuku za školske novine Ciljana publika: čitateljice i čitatelji
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, evaluacija
Ključna izjava/Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Koliko su mladi u Hrvatskoj iskoristili mogućnosti preko programa koje Europska unija nudi mladima u poboljšanju obrazovanja i zašto apelirati na mlade da se informiraju o svim mogućnostima tih programa.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	Europska unija izdvaja znatna sredstva usmjerena na poticanje mobilnosti, cjeloživotno obrazovanje i osposobljavanje; ukla-panje Hrvatske u program „Erasmus plus“; objedinjenje svih programa namijenjenih osposobljavanju i obrazovanju mladih; „Mladi na djelu“; programi za cjeloživotno obrazovanje; olakšice za hrvatske građane u svim agencijama koje provode programe za obrazovanje u području znanosti i osposobljavanju mladih; broj mladih neprestano raste, a neki se javljaju za programe i nekoliko puta; tako i mladi ljudi iz raznih zemalja Europske unije dolaze i u Hrvatsku...
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Usporedite...!	Usporediti navedene programe „Erasmus plus“ i „Mladi na djelu“; najvažnije informacije iz teksta; Erasmus kao najstariji, najpoznatiji i najvažniji program suradnje u području visokog obrazovanja; razmjena mladih kroz razne projekte; broj studenata; koliko i kako su mladi u Hrvatskoj do sada prihvatili i iskoristili te programe; mobilnosti za mlade; interes u porastu; osobna iskustva prema navedenim primjerima; rekorderi u mobilnosti...
Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Obrazložite...!	<i>Individualna obrada</i>

Tema:	Istraži svijet
Naslov zadatka:	Slijedite svoje snove!
Tekstna vrsta:	Otvoreno pismo
Broj riječi:	270–330
Objašnjenja uz situaciju:	Situacija: napisati otvoreno pismo za školski portal Ciljana publika: učenice i učenici
Obrada sadržaja:	
Pisane djelatnosti koje treba ispuniti prema tekstnoj vrsti:	argumentacija, deskripcija, naracija, rekapitulacija
Ključna izjava/Ključne izjave/ Pojedinačne važne izjave polaznoga teksta/polaznih tekstova:	Ljudi trebaju prevladati svoj strah i svoje nesigurnosti kako bi mogli doživjeti posebne avanture i ostvariti svoje snove.
Moguća rješenja uz 1. smjernicu: Navedite...!	Razlog za pisanje otvoreno pismo je čitanje članka u kojem autor navodi svoju motivaciju za putovanja, ali i kako se boriti s neuspjehom, kako detaljno isplanirati sve, te izbjeći probleme i poraze u putovanju. Isto tako jedan od razloga može biti osobno iskustvo učenika koji piše tekst.
Moguća rješenja uz 2. smjernicu: Objasnite...!	<p>Nakon što mu prvo putovanje (ili bolje rečeno pokušaj prvog putovanja) nije uspjelo, jer nije imao dobru opremu i nije uložio dovoljno novca i vremena u planiranje avanture, za drugo putovanje je detaljno sve isplanirao i izračunao. Nikako nije htio da mu se ponovi debakl, ali isto tako nije ni dozvolio da ga obeshrabri neuspjeh.</p> <p>Prije početka avanture je sumnjao u plan, ali kada je krenuo, svaki zaveslaj ulijevao mu je povjerenje i samopouzdanje. Od prijatelja je naučio da u teškim trenucima i situacijama nema mjesta panici, tako je i on prebrodio sve probleme na koje je naišao. Kroz tekst se može pročitati da putovanje nije samo užitak, nego ponekad i borba (oluja, tvrdi žuljevi od veslanja, gledanje u daljinu prema cilju), ali da se putnik može i nagraditi, te ponekad opustiti, odmoriti i uživati. Autor opisuje kako mu se nakratko pridružio prijatelj, ali je veći dio putovanja zapravo odradio sam. U samoći možete upoznati sebe, ali i sukobljavati se s vlastitim strahovima. Naučio je da su neki ciljevi, iako jako udaljeni, ipak ostvarljivi. Kada je završio putovanje, prvo se javio roditeljima. Putovanje može biti sloboda, a sloboda pak avantura.</p> <p>Na putovanjima možete uvijek upoznati nekoga novoga, steći puno novih iskustava, zanimljivih poznanstava, ali isto tako i teških trenutaka. Najteži dio putovanja, je zapravo donijeti odluku i reći bližnjima da idete na put ostvariti svoje snove.</p>

<p>Moguća rješenja uz 3. smjernicu: Apelirajte...!</p>	<p><i>Individualna obrada, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ slijediti svoje snove, ali i biti ustrajan u tome, i svemu dobrom i malo manje dobrom što oni donose. ■ snovi se mogu ostvariti ako smo dovoljno uporni i spremni na velika odricanja ■ donositi vlastite odluke, ali i snositi posljedice, kakve god budu ■ roditelji možda neće prihvatiti i razumjeti zašto putujemo, ali to moramo ostaviti postrani jer smo mi sami najhitniji ■ ako ne slijedimo svoje snove, onda ćemo uvijek biti samo sanjari ■ truditi se, padati i ponovno dizati i boriti, možda ćete zato više cijiniti sve što vam život pruža
---	--